

tel. cent.: (32) 37-33-300

fax: (32) 37-33-399

www.um.zabrze.pl

prezydent@um.zabrze.pl

PREZYDENT MIASTA ZABRZE

ul. Powstańców Śląskich 5-7, 41-800 Zabrze

3-32400-2013

ZKOL.1710.5.2013

Zabrze, 09.07.2013 r.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

ul. POWSTAŃCÓW 29
40-032 KATOWICE

Dotyczy: Odpowiedź na Wystąpienie pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach nr P/13/154 z dn. 24 czerwca 2013 r. w zakresie: Funkcjonowania miejskiego monitoringu wizyjnego i jego wpływu na poprawę bezpieczeństwa publicznego w Gminie Zabrze

Odnosnie do wyrażonej przez NIK negatywnej oceny ogólnej Funkcjonowania miejskiego monitoringu wizyjnego i jego wpływu na poprawę bezpieczeństwa publicznego w Gminie Zabrze należy wskazać co następuje.

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591) do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym w zakresie utrzymania porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli (art. 7 ust. 1 pkt 14). Zadanie to stanowi bezsprzecznie obowiązek gminy.

Jednym ze sprawdzonych i skutecznych mechanizmów, które przyczyniają się do polepszenia stanu bezpieczeństwa społeczności, jest prowadzenie obserwacji i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych.

Ustawa o samorządzie gminnym nie wskazuje jednak bliżej sposobu wykonania nałożonego na gminę obowiązku utrzymania porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców. Należy w związku z tym kierować się generalną normą, ogólnie określającą sposób wykonywania zadań gminnych, zawartą w art. 9 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym: „W celu wykonywania zadań gmina może tworzyć jednostki organizacyjne, a także zawierać umowy z innymi podmiotami, w tym z organizacjami pozarządowymi.”

Z uwagi na brak bliższego wskazania przez przepisy prawa sposobu

wykonania zadania gminy w zakresie utrzymania bezpieczeństwa publicznego należy uznać, że ustawodawca pozostawił to władzom gminy do swobodnego uznania (w granicach obowiązujących przepisów prawa). Dlatego też gmina może zrealizować ten obowiązek według swojego wyboru poprzez:

- wykonanie go we własnym zakresie (bez udziału straży gminnych),
- lub utworzenie straży gminnych i przekazanie im obowiązku wykonania tego zadania.

W tym miejscu należy zauważyć, że utworzenie straży gminnych jest fakultatywne, a więc gmina nie ma obowiązku posługiwać się nimi w wykonywaniu swoich zadań. Jednakże utworzenie straży gminnych oraz powierzenie im czynności monitoringu nie zdejmuje z gminy obowiązku zapewnienia porządku i bezpieczeństwa mieszkańców, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy o samorządzie gminnym. Gmina bowiem nadal posiada nakaz zajmowania się tym problemem, a tworząc straż gminną nie wyzbywa się tego zadania. Dlatego też władze gminy w dalszym ciągu są uprawnione do wykonywania związanych z tym zadaniem czynności w pozostałym (nieprzekazanym strażom gminnym) zakresie.

Zadania gminy realizowane należą do jej organów, zaś na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym organem wykonawczym gminy jest prezydent miasta, który wykonuje uchwały rady gminy i zadania gminy określone przepisami prawa (art. 30 ust. 1 ww. ustawy). Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym prezydent miasta pełni swoje obowiązki przy pomocy urzędu miasta.

Z powyższego wynika, że nie jest wykluczone wprowadzenie przez gminę rozwiązania mieszanego, tj. zorganizowania współpracy pomiędzy organami gminy a strażą miejską.

Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta w Zabrzu nie jest jednostką organizacyjną gminy. Jest jednostką organizacyjną urzędu gminy, a więc aparatu pomocniczego Prezydenta Miasta Zabrze. Oznacza to, że pracownicy urzędu działają de facto w imieniu prezydenta miasta. Zatem zadanie gminy w zakresie utrzymania porządku i bezpieczeństwa mieszkańców społeczności samorządowej wykonywane są przez organ do tego uprawniony – prezydenta miasta wraz z przyznanym mu mocą ustawy aparatem pomocniczym.

Inaczej byłoby w przypadku, gdyby gmina powołała inną niż straż gminna odrębną jednostkę organizacyjną, jak np. jednostkę budżetową, i jej przekazała kompetencje do zajmowania się czynnościami monitoringu wizyjnego w gminie. Byłoby to działanie zakazane tak samo jak zlecenie monitoringu innym podmiotom z zewnątrz.

W związku z tym gmina poprzez swój aparat jest uprawniona, a nawet

zobowiązania do wykonywania zadania własnego z zakresu utrzymania bezpieczeństwa publicznego na rzecz społeczności samorządowej.

Dlatego też nie sposób zgodzić się ze stwierdzeniem Najwyższej Izby Kontroli, jakoby „powierzenie przez Prezydenta Miasta obowiązków związanych z prowadzeniem monitoringu wizyjnego Wydziałowi Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu nie znajduje podstaw prawnych w przepisach powszechnie obowiązujących”.

W Wystąpieniu pokontrolnym z 24 czerwca 2013 r. Najwyższa Izba Kontroli wyraziła akceptację wobec organizacji oraz współpracy w zakresie prowadzenia czynności monitoringu miejsc publicznych, przyznając gminie Zabrze pozytywną ocenę „metodologii typowania obszarów i miejsc objętych monitoringiem, jednoznacznie określony podział kompetencji wydziału ZKiOL, Straży Miejskiej i Policji oraz wysoki stopień współpracy pomiędzy tymi jednostkami w kierunku poprawy bezpieczeństwa publicznego w mieście”. Z uwagi na to sama instytucja monitoringu w Gminie Zabrze nie może podlegać ocenie negatywnej.

Nadto należy uznać, że skoro jednostka prowadząca kontrolę dysponowała 3-stopniową skalą ocen, w tym także oceną pozytywną mimo stwierdzonych nieprawidłowości, to trudno zgodzić się z prawidłowością i rzetelnością dokonanej oceny finalnej. **Co więcej, wobec pozytywnej oceny licznych aspektów działania, przy jednoczesnym braku oczywiście wadliwych sfer działalności opisanych w wystąpieniu,** trzy na pięć ocen częściowych brzmią „Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, działalność Urzędu w zbadanym zakresie” świadczyć to może o tym, że większość badanych czynności oceniana jest pozytywnie a w pozostałych przypadkach wystąpiły nieprawidłowości. Tak więc dokonana ocena budzi wątpliwości i w tym stanie rzeczy wymaga zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego. Wskazać należy, że w pierwszej negatywnej ocenie częściowej wystąpienia (s.6) Najwyższa Izba Kontroli wskazuje na przyjęte przez Radę Miejską rozwiązania w formie uchwał. Podkreślić należy, że uchwały te nie wzbudziły wątpliwości konstytucyjnie ustanowionych organów nadzorujących samorząd. W kolejnej ocenie częściowej (s.9), dokonanej w oparciu o nierzetelny opis stanu faktycznego, wskazujący „że obserwacji **dokonują uprawnieni funkcjonariusze Policji i Straży Miejskiej w Zabrzu.** W wystąpieniu opisana jest działalność wspomagająca (jako działalność główna), mająca jedynie zwiększyć efektywność systemu.

W oparciu o ten fakt nie można dokonać negatywnej oceny a jedynie wskazać nieprawidłowości.

~~PREZYDENT MIASTA~~
Małgorzata Mańka-Szulik

~~ZASTĘPCA
PREZYDENTA MIASTA~~
Krzysztof Lewandowski

Naczelnik Wydziału
Zarządzania Kryzysowego
Ochrony Ludności
mgr Artur Nowakowski

Radca Prawny
Kt 1197
prof. dr hab. Bogdan Dolnicki